לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ

מתיב רב חייא בר אבין יהשוחט עוף בפנים

ומעלה בחוץ פמור שחם בחוץ ומעלה בחוץ

לקמן קיה, כ) נשכת כ: גיטין כח., ג) לעיל פג: [מעילה 1:, ד) ע' כרטנורל וע' ל"ק,
 ה"כ ויקרא נדבה פ"ה ה"ז מ"ד, ג) לקמן קד, ג) [עי"ה 10 לקיק, ג) [עי"ה 10 לקיק, ג) [עי"ה 10 לקמן קד, ג) [עי"ה 10 לקמן קד, ג)

חולין יח. ד"ה ממסמס ליה בפרתה

וע"ע ברע"רן, לו מעילה ז:, ט תוספתא זבחים ריש פ"ט, ו תוספ׳ שם ה"ד, ל) ע' ל"ק.

ְוֹהַפְשִׁיט אֶת הָעלְה וְנָתַּח 1. הְהְבְּשִּיט אֶתר הְעּלְּה וְנְתֵּח אתָה לְנְתָחֶיהָ: ויקרא א, ו 2. וְכִי תַגִּשׁוּן עָוּר לִזְבַּחַ אֵין רְע יכִי תַגִּישׁוּ פְּסֵחַ וְחֹלֵה אֵין רֶע הקריבהו נא לפחתר הירצר או פָנֵיך מלארו א ח יראותי

תורה אור

שינויי נוסחאות

א] ואמאי נימא כל"ל ח"ח. ור"ה אן ראמאי נימא ענייל (ש"ח. וב״ה: ברש״י): ב] 5"ל והרי (ש״מ): גן 5"ל אשלא (ש״מ): דן לראש המזבח (כי״צ, וכ״ה במשנה): ה] קתני כי קתני כולם אחיין, אחיין פשיטא אלא לעולם (ע״נ בתה"י וב"ש). ועי' לע"י ולק"ס: כתה"י וב"ש). ועי' לע"י ולק"ס: ו] מיצמ וכן לימל בכי"ל וצמענה: ז] המזבח הניחא למ"ד יש הפשט ונתוח בראש המזבח אלא למ"ד איז הפשט וניתוח אלא למ"ד אין הפשט וניתות בראש המזבח מאי איכא למימר דאיתמר רב פפא ורב שימי בר אשי חד אמר יש הפשט וניתוח בראש המזבח וחד אמר אין הפשט וניתוח בראש המזכח במאי קמפלגי מר סבר לשלחן דמי ומר סבר לבית המטבחים דמי הניחא --. המזבח אלא למאן (ע"פ כי"מ ש״מ וכ״מ בתוס׳): הן **נ״ל אי** וש הכי היינו דקתני עלה כיצד הכי היינו דקתני עלה כיצד הוא עושה (כי"צ): מ] ומדיחן ואי בפסול מכי נחת תו לא סלקא אלא היכי נעביד (דק"ם עפ״י כי״מ ור׳. וכ״מ מרש״י):

'מ העלייה (*ב״ש): יא] הנשחטין בחוץ דכי כנ״ל (ש״מ): יב] דלא שייכא בחולין ולא בקדשים והו״ל כהתיז את ראשו אבל שחיטת לולה שחיטה היא בחולין הלכך בקדשים נמי שחיטה פסולה היא קרויה כל"ל (ע"פ ש"מ ולה: 'ג' ל"ל הכא (ש"מ): ד] ל"ל פרש (כי"פ): מו] נ"ל בתוספתא (גליות, ועל' לש"ש: בתוספתא (גליון). וע" לק"ק. מז] נק"מ נוסף דהויא ביה זריקה והובררו אימורין למזבח, ואע"ג דזריקה פסולה הואי, להכי מיהא אהני דאם עלו לא ירדו הואיל וברוב יבחים איז פסול שלא לשמו נוהג. הס"ל: יו] דעתיה דהאי נוהג. הס"ל: יו] דעתיה דהאי כולן (שחכ"י): יח] בכתה"י דאכשרים, וכל"ל. [ור"ל כיון דליכל למימר דהך כולן קלי בין היכנת נתיתר דהן כולן קחי בין אכשרין בין אפסולין וכו' ע"כ דקאי אכל הקדשים (באה־m): יש! שייך למיתני בהו (כתה־י): ב] ז"ל אכל (ש"ח): באן ק"א דמחיים ירדו דאין מזבח מקדש מחיים דאם כשרים הם הפסד יש בירידתן הואיל ממום או רובע ונרבע או חד מהנך דאין פסולן בקודש מהנך וש"מ): וא"כ פשיטא דירדו בב] קיימיגן (בי״פ): בג] 5"ל סלקי (שמכ״י): כד] ואמריגן סלקי (שמכ״י): כד] ואמריגן (בי״פ): כה] בעורה והאי גמי דבראש כל"ל (ש״מ): בו] לכשרה (ש"מ): כז] כשרה כון לכשרה (״ש ש). בין עביי... היתה ומששחטה כל״ל (ש״מ): כח] נ״ל ונפסלה (בי״י): במ] לקן הפסקה (ביי). כמ] משום דלא ירדו וראוי כל"ל (ש"מ): ל] נש"מ נוסף שהפסול מחמת דבר אחר הוא שהפסול מהמת דבר אחר הוא
וחזיא למחר לישחט. אבל
ליכא לפרש דשחיטת לילה
כשרה בחולין [דהא] שחיטת
עוף נמי כשרה בחולין. [ככ"ע
מתיכת אבל ליכא הוח כסגנון . אחר ח"ל ולפי' רש"י קשה דכמו כן שחיטת העוף חזיא בחולין. לינ"ל]: לאן נ"ל תנא נלי ול"ו (באה"מ): לבן נ"ל לא נלי ול"ו (באה"מ): לא תהא פחותה משוחם בחוץ ומעלה בחוץ. מימה אמאי אימומב הכא לימא אנא דאמרי כרבי שמעון דפ׳ השוחט והמעלה (לקמן קיא.) דאמר זעירי שחיטת לילה איכא בינייהו דלרבי שמעון חייב וי"ל לי דהכא קאמר אפי׳ לרבי יהודה דאי לרבי שמעון דוקא למה לי טעמא דלא תהא

פחותה תיפוק לי משום ביו דראוי להתקבל בפנים וא"ת הא דתניא לקמן בפ׳ השוחט והמעלה (דף קט.) מנין לרבות פסולין כגון הלן והיולא כו׳ ת״ל לא יביאנו לעשות כל המתקבל בפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ ל"ל קרא תיפוק לי דלא תהוי פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ וכ"ת דההיא כרבי שמעון דלית ליה האי טעמא א"כ ליתני שחיטת לילה ונשפך דמה ויצא דמה חוץ לקלעים וי"ל דבלן ויוצא וטמא לא שייך לא תהא פחותה משוחט בחוץ:

מקמל קמליה. משום דלא מלינו

שחיטה בעוף בפנים הלכך ה"ל כהתיז ראשו ולא דמי לשחיטת לילה לו: ומאי קמ"ל דיש הפשם ונתוח בראש המובח הניחא למ"ד כו'. תימה דהך קושיא יכול להקשות בלאו הכי דהיכי דתי אי בפסולים ונתח אותו אמר רחמנא ואי בכשרין הניחא כו׳ ומפרש ה"ר חיים דאם עלתה בראש המזבח לכ"ע יש הפשט ונתוח וכשהיא למטה פליגי מהו להעלותה ולהפשיטה והכי פירושה בשלמה אי מיירי רישה בכשרין ותיהוי סייעתא לעולא ותנא לאו סיפא לגלויי רישא דבכשרים אף על גב דסיפא לא אשמועינן מידי דלכ"ע יש הפשט ונתוח ברחש המובח ולח לבו תניח אלא לגלויי ארישא אלא אי אמרת רישא בפסולין סיפא במאי אי בפסולין ונתח אותה אמר רחמנא ואי בכשרין מאי קא משמע לן אי קא משמע לן דיש הפשט ונתוח בראש המזבח כלומר אפילו הורידה יעלנה להפשיטה הניחא

למאן דאמר כו':

לא מהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה אותה בחוץ. דקי"ל בהשוחט (לקמן דף קו.) דחייב על שחיטתה ועל עלייתה: השוחט עוף קדשים בפנים והעלהו בחוץ פעור. על העלייתה ז דאינו מתקבל בפנים אלא מלוק: שחטו בחוץ והעלהו בחוץ חייב. על שתיהן דהשוחט עוף קדשים

> דבכל הפסולין הנוכרים באם עלו לא ירדו אין בהן פסול מחיים הלכך אכשרין קאי והאי כולן ע"כ כל כו הקדשים

> בחוץ חייב דאיתרבי מאו אשר ישחט בפ' השוחט (שם דף קו.) וכי העלהו בחוץ חייב דמרבינן בהשוחט (שם) לענין

> העלאת כל הנשחטין או דכי היכי דחייב על שחיטתן חייב על העלאתן דכתיב ואליהם תאמר לערב פרשיות: ואמאי. השוחטו בפנים והעלהו בחוץ פטור נימא לא תהא פחותה כו': מיקטל העליה. לא יבו שייכא שחיטה בפנים כלל לא בחולין ולא בקדשים אבל שחיטת לילה שחיטה היא בחולין הלכך בקדשים שחיטה פסולה היא קרויה: שנשפך דמה. לא תרד הבשר אם עלה. והא ס"ד דבאימורי קדשים קלים נמי קאי: ומה. נשפר דמה דהוי עליית בשר לפני זריקה דהא אין כאן זריקה וגריעא משאר עולין לפני זריקה דהתם אם בא לזרוק יש לו מה לזרוק והכא אם בא לזרוק אין לו מה לזרוק ואפ"ה לא תרד וכ"ש היכח יו דלח נשפך: מרגמה חקדשי קדשים. פירוש דו המשנה הואת בהדשי קדשים שקדושת הגוף עליהן לפני וריקה ש: והרי פסת. שנינו בה דקתני סיפא שו שי והפסח והחטאת כו' וקס"ד דאפסולי דקתני ברישא נמי קאי כגון אם נשפך דמו או ינא: מרגמא אשלא לשמו. פסח לא תנא ליה אלא אפסולא דשלא לשמו כדקתני בה ששחטן שלא לשמן בו: הכי גרסינן פנן וכולן שעלו חייו לגבי מובח יכדו הא שחוטיו לא ירדו מחי לחו לח שנה קדשי קדשים ל"ש קדשים קלים לא הא שחוטין מהן ירדו ומהן לא ירדו והא כולן קתני כולן אחיין פשיטא לעולם אחיין וכדוקין שבעין כו': פכן וכולן שעלו היין. קא סלקא דעתך יו הא כולן אכל קדשים קאמר ואכשרין יחו קאי ולא אפסולין דתני ברישא קאי דלא שייך יו בהו חיין

: כדפיי נשמע לר"י

חייב א נימא לא תהא פחותה משוחם ומעלה בחוץ מיובתא איבעית אימא שחימת העוף בפנים מיקטל קטליה שאמר עולא אימורי קרשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן לא ירדו נטשו לחמו של מזבח א"ר זירא אף אגן נמי תנינא שנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים ומה התם דאם בא לזרוק אין לו לזרוק אמרת אם עלו לא ירדו הכא דאם בא לזרוק זורק לא כל שכן תרגמא אקדשי קדשים הרי ב פסח דקדשים קלים הוא תרגמא בשלא ב לשמן תנן וכולן שעלו חיין לגבי ה מזבח ירדו הא שחומין לא ירדו מאי לאו ל"ש קדשי קדשים לא שנא קדשים קלים לא הא שחומין מהן ירדו מהן לא ירדו והא כולן קתני הוֹ כולם אחיין פשיטא לעולם אחיין ובדוקין שבעין יואליבא דר"ע דאמר אם עלו לא ירדו במאי אוקימתא בפסולין אימא סיפא וכן זו עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד שחמה בראש המזבח יפשים וינתח במקומה ואי פסולה בת הפשמ ונתוח היא יונתח אותה אמר רחמנא יאותה כשרה ולא פסולה סיפא אתאן לכשרה ומאי קמשמע לן דיש הפשם ונתוח בראש המזבח וולמאן דאמר אין הפשט ונתוח בראש המזבח מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן כגון שהיתה לו שעת הכושר ונפסלה ורבי אלעזר ברבי שמעון היא ידאמר כיון שנזרק הדם והורצה בשר שעה אחת יפשימנה ועורה לכהנים

ואלא ח דקתני כיצד עושה מוריד את הקרבים לממה ומדיחן מו למה לי היכי נעביד נקרבינהו "בפרתייהו בחקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך אנן הכי קאמרינן מדיחן למה לי דאי מיתרמי כהן אחרינא ולא ידע נסקינהו

קאמר לא שנא קדשים ולא שנא קדשים קלים וקאמר הא שחוטין לא ירדו ובלאחר זריקת דמים לא אינטריך לאשמועינן דאמאי ירדו: ומשני לא סימא הא שחוטין כולן לא ירדו אלא אימא הא שחוטין יש מהן ירדו ויש מהן לא ירדו. קדשי קדשים לא ירדו קדשים קלים ירדו: והא כולן קסני. מאי לאו אדוקיא דהא שחוטין לא ירדו נמי קאי: כולן משום חיין. נקט לה למימר דירדו דאין מזבח מקדש חיין: פשיטא. דירדו באו דהא חורין ועולין לאחר שחיטה הואיל ובכשרין קיימי כבו: לעולם אחיין. נקט כולן ולאשמועינן דירדו ובדוקין שבעין אילטריך לאשמועינן שפסולין מחיים וכי מחחינן להו תו לא מסקי בנו דקי"ל (לעיל דף פד.) בפסולין כשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו ואפי׳ הכי ירדו דאין מזבח מקדש חיים: **ואליבא דר"ע**. נקט לה דאמר במחניחין בעלי מומין אם עלו לא ירדו ומוקמינן לה לקמן [ע"ב] בדוקין שבעין ואשמעינן מתניתין עלו חיים ירדו הא שחוטין לא ירדו: **ונסה אוסה**. אמרינן ביו בחורת כהנים כשרה ולא פסולה שאם נפסלה קודם הפשט שורפה בעורה 🖦 והא נמי בראש המובח יהי דלא תרד דקדשה מובח מיהו לא בעי הפשט ונתוח: **סיפא דמחני' אחאן לכשרים בו.** והכי קאמר וכן עולה חיה כשרה שעלתה כו'. ומאי קא משמע לן פשיטא דתרד דהא הדרא סלקא: ומשני הא קמ"ל דהיכא דשחטה בראש המובח לא לריך לאחותה ואסוקה ואע"ג דהדר סלקא אלא מפשיטה בראש המובח: דיש הפשט. בכשרות: אין הפשט. הואיל והדר מלי לאסוקה לאו אורח ארעא להפשיט שם: **הכא במאי עסקינו**. לעולם כשעלתה כשרה ייו חיה ומששחטה בראש המובח וזרק דמה נפסלה הלכך יפשיט וינתח במקומה דאי מחית לה תו לא סלקא. ודקשיא לך פסולה לאו בת הפשט היא: **כגון דהיתה לו שעם הרושר**. להפשט. קודם פסולה בת הפשט ונתוח היא ואפילו היא למטה והבשר פסול ונשרף וכרבי אלעזר בר"ש דאמר לקמן בפרק טבול יום (דף קד.) כיון שנזרק הדם והורצה בשר שעה אחת להקטיר ונפסלה יפשיטנה ועורה לכהנים ואין עורה נשרף עמה הילכך השתא נמי כי איתא בראש המזבח ונקטרת בת בעיא הפשט ונתוח: **עורה לההנים** גרסינן. כדכתיב (ויקרא ז) עור העולה אשר הקריב לכהן: אלא הא דקסני כילד הוא עושה כו'. בברייתא דובחים " גרסינן ליה גבי עולה שעלתה חיה למובח ושחטה וקאמר יפשיט וינחח במקומה וקחני סיפא מוריד את הקרביים למטה ומדיחן ואי בפסולה מכי מחית לה תו לא סלקא: ומשני אלא היכי ליעבד ניקרבינהו לקרביים בפרסייהו. בפרש שלהן בחמיה: אנן הכי קאמרינן מדיתן למה לי. הואיל ולא הדרי סלקי: ומשני דאי מסרמי כהן אחרינא דלא ידע. שנפסלה ניסקינהו:

מוסף רש"י

השוחט עוף בפנים. פסול ושוב אינו ראוי בפנים לפיכך פטור על העלאמו בחוץ, ואם מאמר והלא כל העולין בחוץ נפסלין ביציאתן, וכן השוחט בחוץ פסול הוא וחייבין על השומט בנוון פטור הוח וחייבין ער העלאחו, החם רחמנא רבייה אבל לענין שאר פסולין מתקבל בפנים בעינן (לקמן קיא.): שהעלן לפני זריקת דמן. לח הובררו למזבח, וריקת דמן. מה הזכנור מוזכנת שוריקת דמן שלהן קובעתן לחלק גבוה לענין מעילה, מה שאין כן בקדשי קדשים שהן מתחילתן לגבוה ואימוריהן עומדין למובח, אבל קדשים קלים אין בהן מעילה אפילו מימוריהו. כדתנים בתו"כ הדשי ה' במינוריהן, בדמנית במו"ב קדם ה" המיוחדים לשם, ילאו קדשים קלים, אבל לאחר זריקח דמים יש מעילה באימורייהן, דנפקא לן מדכחיב וכל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים לאחר זריקח דמים למעילה (דעיד לאחר זריקח דמים למעילה (דעיד פנה: נעשו לחמו של מזבח. בצור בעשו לדובון של בזובון. דקלטן מזבח, דכיון דחד גופא הוא כי הדר וחריק הדם לאחר העלאת אימורין הויא זריקה ולא יכדו (מעילה ז:)

שימה מקובצת

, ומה התם ראם כא לורוק כו'. לעיל פי׳ דעולה אמר לה ירדו אפי׳ לר" יהודה (והכי) [והכל] משמע לכלורה דאליכא דר"ש קאמר מדפריך ליה מנשפך דמה דאי אליבא דר"י הא אמר אם נשפך דמה ירדו, מיהו י"ל דפריך שפיר אליבא דר"י וה"ק מדר"ש נשמע לר"י ואליבא ים ק מורש נשמע כני חופיכו דר"ש פריך שפיר מכ"ש ואף לר"י נמי דעד כאן לא קאמר ר"י ירדו אלא בנשפך דמה אבל היכא דיש בידו לזרוק לא דאין לנו לומר דפליגי אלא במאי דחזינן דפליגי, ועוד דלא דמי כנלל למתכיי דהתם אין בידו לורוק והכא יש בידו לורוק, ונהי דחלמודא מייתי נשפך דמה היינו משום דבעי למיפרך מכ"ש אליבא דר"ש ומ"מ למיפרך מכ"ש אליבא דר"ש ומ"מ מיניה מנינה משתע לר"י כדפי: ובדוקין שבעין. פי אבל מחוסר אבר לא, וכן כל מוס מגונה משוס הקריבהו גל לפחקר: תוד"ה ומאי קמ"ל בו' ומפרש ה"ר חיים. לשון מהר"ש, ומפרש ה"ר חיים. לשון מהר"ש, ומפרש ה"ר מיים דהל דקאמר דאין הפשט ונתוח היינו היכא שירדה למטה ושוב לא יעלנה על המובח להפשיט, אבל אם שחטה בראש המובח כ"ע לא פליגי דיפשיטנה במקומה קודם שתרד אם ירלה, והשתא ניחא לגופיה דמתני אי לא דאותו מבסולין וה"פ אי אמרת בשלתא בכשרים מיירי רישא וסיפא ניחא ואע"ג דבהאי דתני סיפא אם עלתה חיה חרד ליכא שום חידוש ולא בהא דקאמר יפשיטנה כיון דבכשרים מיירי (דבלא) וובלאן כיון דבכשרים מיירי (דבנת) (דבנת) ירדה מיירי, מ"מ איכא למימר דחני סיפא לגלויי רישא וברישא איכא חידוש לאשמועינן בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים, אלא אי אחרם רישה בפסולים סיפה ע"כ בכשרים דאי בפסולים בת הפשט ונתוח היא. וא"כ סיפא מאי אמא לאשמועינו ינו כיפט מנוי לחנו מומנוטיק דהא לאו לגלויי לרישא אתיא, אלא ע"ר אתא לאשמועינן דאם שחטה בראש המובח (ו)אפיי אם ירדה בראש המובח (ו)אפיי אם ירדה יעלנה ויפשיטנה דאל"כ לא הוי בסיפא שום חידוש, ושייך שפיר השתא הניתא: